

Press Release

Betreft: Persevent en vijverhappening Life+ project 3watEr

Feestelijk moment

Vandaag, op 10 maart 2011, maakt het Life+ project 3watEr met een bijzondere vijverhappening haar nieuwe naam en huisstijl feestelijk bekend aan het brede publiek. Tot op heden sprak men nog over het Life+ project Triple E, maar dat was een voorlopige en weinig aansprekende naam. (De uitgebreide inhoudelijke toelichting van het project kunt u in aanvullende bijlage terugvinden.)

Het project 3watEr viert vandaag ook de start van haar 2de projectjaar. Daar waar het eerste jaar nog voornamelijk in het teken stond van voorstudies, planning en opstartactiviteiten, zal in het tweede jaar het project ook echt zichtbaar worden op het terrein. Op verschillende plaatsen staan grote werken gepland die het uitzicht van het landschap sterk zullen veranderen. Een goede communicatie, met name aan de omwonenden en de bezoekers is daarom zeer belangrijk.

Met de vijverhappening, het afvissen van een oude visvijver op het landgoed Nieuwbeek van de Familie Crahay, willen we niet alleen een voorproefje geven van de vooropgestelde terreinwerken, maar ook het thema van de viskweek en de viskweekvijvers in de schijnwerpers plaatsen. De identiteit van het gebied en de aanwezigheid van de bijzondere diversiteit aan plant en diersoorten, waaronder ook de twee sleutelsoorten Roerdomp en Boomkikker, is grotendeels te danken aan de viskweekactiviteiten in dit gebied. Het uitzicht en het voorkomen van de talrijke bijzondere plant en diersoorten zal ook voor de toekomst blijven afhangen van een gericht vijverbeheer.

De vijverhappening wordt u feestelijk aangeboden door de Familie Crahay in samenwerking met de vzw Ontwikkeling Vijvergebied Midden-Limburg en de European Landowners' Organization, coördinator van het project 3watEr.

De naam '3watEr'

De nieuwe naam '3watEr' is een belangrijk element in het traject om het project goed over te brengen aan een breed publiek. Zowel op lokaal als Europees niveau.

Het project dat zich afspeelt in het Vijvergebied Midden-Limburg is immers niet alleen een lokaal verhaal en gebeuren, maar ook een Europees project! Het Vijvergebied Midden-Limburg is grotendeels (Europees) Natura2000 gebied¹ en het project heeft als één van de vijf hoofddoelen het verbeteren van de leefomgeving van Europees belangrijke soorten zoals de Roerdomp en de Boomkikker (doel 1). Door dit vanuit een samenwerking met alle betrokken partijen te doen, publiek en privaat (doel 2) en daarbij een Triple E aanpak te hanteren (doel 3) wat slaat op een versterkt samengaan van Ecologie, Economie en Educatie, wordt dit project op Vlaams en Europees niveau als uniek en vooruitstrevend beschouwd. Daarom zal ook veel aandacht uitgaan naar de verspreiding van het project en zijn resultaten, zowel naar de lokale bevolking (doel 4) als naar de Europees betrokken partijen (doel 5).

Daarom is het belangrijk dat de nieuwe naam zowel in het Nederlands als Engels goed communiceerbaar is. '3watEr' wordt identiek geschreven in het Nederlands als het Engels en is ook van betekenis in beide talen hetzelfde.

De '3' en de 'E' staan geaccentueerd en duiden nog steeds op de vooruitstrevende 'Triple E' aanpak van het project. De triple E staat voor het versterkt samengaan (synergie) van Ecologie, Economie en Educatie. Aangezien dit de 3 pijlers zijn van een gezonde, toekomstgerichte samenleving verzekert deze aanpak een duurzame basis voor de verdere ontwikkeling van het gebied.

De '3' staat ook voor de drie hoofdgroepen die in het project vertegenwoordigd zijn: de gebruikers, de beleidmakers en de beheerders. Het project 3watEr is bovenal een samenwerkingsproject tussen alle betrokken partijen, privé en publiek! De nauwe samenwerking die in het project is ontstaan tussen de private lokale landeigenaren en de publieke partners, is zowel op Vlaams als Europees niveau uniek te noemen!

Het project omvat volgende structurele partners: de European Landowners' Organization (ELO; project coördinator), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Ontwikkeling Vijvergebied Midden-Limburg (OVML; vereniging van de lokale private landeigenaars), Limburgs Landschap (Lila), Regionaal Landschap Lage Kempen (RLLK), stad Hasselt (HAS), gemeente Zonhoven (ZON) en een aantal waarnemende partners (oftewel in nauwe samenwerking met): Provincie Limburg (Prov. L), Vlaamse Landmaatschappij (VLM), gemeente Heusden-Zolder (H-Z) en Natuurpunt Limburg (NP L). Het project loopt in een goedgekeurd traject door, en met de steun van Europa en Vlaanderen.

Het woord 'water' in de naam hoeft weinig verdere duiding. Het project speelt zich af in het grootste vijvercomplex van België, het Vijvergebied Midden-Limburg, gelegen in 'De Wijers'. Binnen het project zullen vooral de vijvers aangepakt worden om hun ecologische en economische waarde te verhogen. De vijvers zullen zo beter geschikt worden voor zowel de zeldzame Roerdomp als voor een viskweekbeheer.

Tot slot heeft de naam '3watEr' ook iets poëtisch. Het is een naam die aanspreekt, een zekere herkenbaarheid heeft, maar tegelijk ook vragen oproept. Het nodigt uit om verder op verkenning te gaan. En daar is heel wat te vinden.

Dit zijn de kanalen waarlangs de lokale bevolking meer en meer over het project kunnen ontdekken: een jaarlijks infokrantje, huis aan huis bedeed aan 30.000 omwonenden en waarvan de eerste versie eind april in de bus zal vallen, verschillende lokale infosessies zoals op de Clean week in Zolder 6-8 mei, de projectwebsite www.3watEr.eu (die vanaf begin juni in een geheel nieuw en interactief jasje zal gestoken worden), begeleide wandelingen en natuurlijk ook via de pers en activiteiten van de verschillende projectpartners. Vanaf augustus zullen er in het gebied ook infoborden verschijnen die de werken zullen toelichten. Vanaf eind augustus starten de terreinwerken op grote schaal. En dan komt het project pas op volle toeren!

¹ Natura2000 gebieden zijn gebieden die op Europese grond afgebakend werden om de Europese natuur voor de toekomst veilig te stellen, want tot op vandaag ziet men nog steeds plant en diersoorten verdwijnen of met uitsterven bedreigd).

Aanvullende perstekst als uitgebreide inhoudelijke toelichting van het Life+ project **3watEr**

Kader van het project

Het project 3watEr speelt zich af in en rondom het Natura2000 gebied 'Vijvergebied Midden-Limburg'

Natura 2000 bestaat uit een net(werk) van gebieden die over heel Europa zijn verspreid. Deze gebieden zijn door de Europese Commissie erkend omwille van hun hoge ecologische waarde, om ze te beschermen, te verbeteren en verder te ontwikkelen.

In dit kader heeft Europa beslist in het Vijvergebied Midden-Limburg een Life project financieel te ondersteunen met de hulp van én samenwerking tussen de regionale overheid en van de plaatselijke actoren.

Het Life+ project bestaat uit een aantal acties (deelprojecten) die de leefomgeving van o.a. de roerdomp en de boomkikker zullen verbeteren. Via een Triple E aanpak zullen de Ecologische, Economische, Educatieve aspecten evenwichtig in rekening worden gebracht.

Het samengaan van deze drie maatschappelijke doelstellingen (ecologie, economie en educatie) zal de duurzame basis vormen voor het behoud en de verdere ontwikkeling van dit waardevolle gebied.

Situering van het projectgebied

Het project zal uitgevoerd worden in het Vijvergebied Midden Limburg of meerbepaald 'de driehoek' gevormd door de N74 Hasselt-Zonhoven ten oosten, de E314 ten noorden en het Albert kanaal ten zuiden. Het gebied omvat de grootste concentratie aan vijvers in België met onder meer de vijvers van Terlaemen en Vogelsanck. Ook het domein Kiewit dat ten oosten van deze driehoek ligt is opgenomen. Het volledige projectgebied beslaat zo'n 4.500 ha en situeert zich binnen De Wijers. Het project De Wijers kende op 12 februari haar startschot. Beide projecten zullen in nauwe samenwerking gebeuren.

Het project heeft 5 hoofddoelen:

1. Ecologische verbeteringen gericht op Europees belangrijke soorten zoals de Roerdomp en Boomkikker en habitattypes zoals heide
2. Een nauwe samenwerking aangaan met de private landeigenaren in het gebied en met alle andere betrokken partijen
3. Volgens een Triple E aanpak te werk gaan, wat staat voor een versterkt samengaan van Ecologie, Economie en Educatie
4. Het brede publiek informeren over de inspanningen rond het behoud van de Europese natuur en biodiversiteit
5. Een voorbeeldproject zijn voor Europa over de samenwerking met private landeigenaren in het beheer van Europees belangrijke natuur(gebieden)

Met de steun van de Europese Unie (Life+) en een budget van 2,7 miljoen euro zal het project vier jaar lopen en aan de bezoeker zeker niet onopgemerkt voorbijgaan. Naast grootschalige terreinwerken zijn er ook heel wat communicatieve en educatieve acties voorzien.

Ecologische acties

Op het terrein zal de bezoeker merken dat er landschappelijk een aantal zaken zullen veranderen. Om de natuurwaarde van het gebied verder te verhogen zullen bijvoorbeeld aan meer dan 80 vijvers werken worden uitgevoerd zoals afgravingen, dijk- en oeverherstel en rietaanplanting. Het meest opvallende zal wellicht het openmaken van het landschap zijn waarbij op verschillende dijken, meer dan tien kilometer in totaal, bomen en struiken zullen worden verwijderd. Dit is belangrijk om enerzijds de dijken te beschermen tegen lekkage door wortelgroei en anderzijds om de vijver- en oevervegetatie opnieuw meer licht te bieden. Ook voor de Roerdomp zullen de vijvers zo toegankelijker worden omdat deze vogel open aanvliegroutes nodig heeft. Verwacht wordt dat dankzij al deze dijk- en vijverwerken maar liefst 15 koppels Roerdomp in het gebied een geschikte broedplek zullen vinden en zo het voortbestaan van deze bijzondere soort in Vlaanderen en Europa beter helpen verzekeren. Naast deze grote vijverwerken zullen er ook kleinschaligere werken worden uitgevoerd voor de tweede doelsoort van het project, namelijk de Boomkikker. Deze zeldzame kikker met een opmerkelijke hoge aaibaarheidsfactor zal zijn toekomst verzekerd zien door het aanleggen en verbeteren van 20 geschikte voortplantingspoelen. Deze moeten open en zonnig zijn voor een goede opwarming en het water moet visvrij zijn om de overlevingskansen van de dikkopjes te maximaliseren. Daarnaast zal er in de buurt van de poelen voldoende geschikt leefgebied worden voorzien, bestaande uit voornamelijk open, vochtige ruigtes. Tot slot zullen er ook in de zeer waardevolle natte en droge heidegebieden verbeteringswerken worden uitgevoerd zoals plaggen (afgraven van de bovenste laag) en terugdringen van overmatige houtopslag (bomen en struiken).

Communicatieve en educatieve acties

De inwoners en bezoekers van het gebied en de regio zullen maximaal op de hoogte worden gehouden van de inhoud en de voortgang van het project. Zo komt er bijvoorbeeld voor de werken van start gaan lokaal een speciale infovergadering en zullen er op de plaatsen waar werken worden uitgevoerd informatieborden worden geplaatst. Via de projectwebsite en de websites van de projectpartners zal het project ook volledig te volgen zijn. Er zal bovendien jaarlijks een projectkrantje aan zo'n 30.000 in- en omwonenden bedeed worden. Voor de bezoeker brengt het project nog wat extra troeven met zich mee, namelijk extra wandelpaden, kijkhutten en -wanden, webcams op bijzondere plaatsen, interactieve tentoonstellingen in de gemeente Zonhoven en op het domein Kiewit, aangepaste wandelkaarten, een extra parking, extra informatieborden, gespecialiseerde gidsenwandelingen en een educatiepakket voor scholen. Er zal ook een videodocumentaire worden gemaakt over het project dat op Europees niveau als voorbeeldproject zal rondgaan om mensen te inspireren nauwer samen te werken voor het behoud van de Europese natuurwaarden. Tot slot zullen ook twee Europese conferenties over het project worden georganiseerd.

Een unieke samenwerking

Het project is niet voor niets uniek te noemen. Het is de eerste maal dat een natuurbehoudproject van dergelijke omvang zoveel verschillende partijen verenigt en niet in het minst de groep van private landeigenaren. Maar liefst de helft van de natuurwerken zal uitgevoerd worden op privaat terrein. In totaal zullen 7 projectpartners acties uitvoeren in het project: De European Landowners' Organization asbl (ELO) neemt de coördinatie op zich en voert een groot deel van de communicatie acties uit. De vzw Ontwikkeling Vijvergebied Midden Limburg (OVML) staat in voor de contacten met de private landeigenaren en de ecologische werken die op hun terrein zullen worden uitgevoerd. Het Regionaal Landschap Lage Kempen (RLLK) voert enkele educatieve acties uit (een studie, een educatiepakket voor scholen, bijscholing voor gidsen, twee webcams in het gebied) en een aantal verbeteringen voor wandelaars (paden, borden, herkenningstekens en wandelkaarten). De vzw Limburgs Landschap zorgt voor enkele

ecologische verbeteringswerken die gericht zijn op voornamelijk de boomkikker en natte en droge heide. De stad Hasselt zal op domein Kiewit enkele vijvers ecologisch verbeteren en een educatieve tentoonstelling over Natura2000 openen voor het brede publiek. De gemeente Zonhoven vertelt het verhaal van de bijzondere rol van viskweek in het gebied via een tentoonstelling en een wandelparcours rond de viskweekvijvers. Tot slot zorgt het Agentschap voor Natuur en Bos voor de uitvoering van de andere helft van de ecologische acties. Het ANB zal ook instaan voor de monitoring, de ecologische studies, het beheerplan, een studie rond communicatie, de extra parking en kijkhutten. Daarnaast zijn er nog 4 nauw betrokken waarnemende partners: de Provincie Limburg, de gemeente Heusden-Zolder, de Vlaamse Landmaatschappij en Natuurpunt Limburg. Zij helpen ervoor te zorgen dat het project in goede afstemming verloopt met andere belangrijke initiatieven en projecten in en rond het projectgebied zoals onder meer het project De Wijers.

De Triple E aanpak

Na afloop van het project moeten de uitgevoerde verbeteringen uiteraard voor langere tijd in stand gehouden worden. Natuurbeheer is nog steeds een dienst die geld kost of een vrijwillig engagement vraagt. Maar een vrijwillig engagement is meestal slechts mogelijk dankzij de beschikbaarheid van inkomsten uit andere hoek (bvb. subsidies, erfenis, uitkering, verkoop, diensten, etc.). Dit gaat gelijk op voor een landeigenaar als bijvoorbeeld voor een vrijwilliger uit de stad. Met de 'Triple E' aanpak wil het project extra aandacht schenken aan het belang van het samengaan van ecologie en economie en de sleutelrol die educatie daarin speelt. Bijvoorbeeld: een vijver wordt minder rendabel voor een viskweker wanneer er teveel riet in het midden groeit. Door de overmatige begroeiing van wilgen op de oever van de vijver te verwijderen kan het riet verplaatst worden naar de oevers en wordt de vijver beter voor de Roerdomp (ecologie) en voor de viskweker (economie). Dankzij de uitgewisselde ervaring en kennis (educatie) komt men tot dergelijke oplossingen. Zo wordt bij elke actie nagegaan hoe de relatie tot de Triple E is en hoe dit verbeterd kan worden en waar nog meer potentieel voor de toekomst ligt.